

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för utbildningsvetenskap

1GN003 UVK-kurs: Utveckling och lärande för grundlärare, 7,5
högskolepoäng

UVK-course: Development and Learning for Primary Teachers, 7.5
credits

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

GIN

Fastställande

Fastställd 2011-05-02

Senast reviderad 2013-12-13 av Fakulteten för samhällsvetenskap. Fastställande instans
ändrad

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2014

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Engelska A, Samhällskunskap A. (Områdesbehörighet
6a med undantag från Nk A och En B som ersätts med krav på En A)

Kursen ingår i grundlärarprogrammet

Mål

Kursen syftar till att utveckla sådan kunskap och kompetens om barns och elevers
lärande och utveckling som krävs för yrkesutövningen i förskoleklass, fritidshem och
skola.

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- redogöra för olika perspektiv på lärande samt hur barns skilda villkor kan påverka deras möjligheter till lärande,
- redogöra för grundläggande linjer i vetenskapsfilosofi med fokus på kunskapsbegreppet, samt ge exempel på skillnader och likheter mellan olika kunskapstraditioner och deras pedagogiska konsekvenser,
- redogöra för utvecklingspsykologiska teorier och begrepp samt visa på pedagogiska konsekvenser av dessa i olika kontexter,
- med stöd av olika perspektiv observera, beskriva och visa på lärande och utveckling i olika pedagogiska miljöer,
- redogöra för betydelsen av en kommunikativ förmåga, som lyssnande, talande och skrivande i pedagogiska sammanhang

Innehåll

Kursens innehåll behandlar vetenskapliga teorier, pedagogiska traditioner och praktiker som rör barn och ungas utveckling och lärande, med fokus på pedagogiska verksamheter som förekommer i förskoleklass, skola och fritidshem. Mot bakgrund av de behandlade teorierna relateras den pedagogiska verksamheten till samhälls-, sociala och organisatoriska förhållanden samt barns och ungas personliga villkor och behov.

Kursen innehåller följande moment:

- Lärandeteorier, som behavioristiska, kognitiva samt sociokulturella perspektiv
- Motivationsteorier och deras relevans för pedagogisk verksamhet
- Utvecklingspsykologiska teorier (som sociala, emotionella kognitiva och neurovetenskapliga teorier)
- Vetenskapsfilosofiska synsätt på hur kunskap kan uppfattas och definieras, och vilka implikationer olika synsätt på kunskap och lärande har för utformning och genomförande av pedagogisk verksamhet.
- I kursen diskuteras aktuella uppfattningar om mediers betydelse för identitet och identitetsutveckling, samt hur medier och digitala verktyg och multimodalitet kan användas i den pedagogiska verksamheten för att vidga och underlätta barns och ungas lärande.
- I samband med fältstudier genomförs observation av pedagogisk verksamhet, med tonvikt på studiet av sociala, kommunikativa och kognitiva aspekter av utveckling och lärande. Observationer dokumenteras, analyseras och redovisas vid seminarier.
- Under kursens gång diskuteras dess bärande tema kunskap, utveckling och lärande i relation till olika perspektiv. Det kan handla om hur barn lär och utvecklas i relation till sådant som fysisk aktivitet, kommunikation och relationer, språklig mångfald, socialisation och intersektionalitet.

Inriktningar

För grundlärare med inriktningarna Fritidshem och Förskoleklass och åk 1-3:

Förutom kursens grundläggande innehåll diskuteras elevernas olika förutsättningar i relation till såväl elevernas ålder som till de olika verksamheternas uppdrag och mål. Kunskap om lärande i de olika miljöerna förskoleklass, fritidshem och skola problematiseras, liksom hur man kan använda exempelvis leken som grund för lärande i dessa olika verksamhetskulturer.

För grundlärare med inriktningen åk 4-6: Förutom kursens grundläggande innehåll betonas barns identitetsutveckling och mognadsprocesser mot bakgrund av de sociala och kulturella sammanhang som präglar de tidigare tonåren, och de konsekvenser det innebär för den pedagogiska verksamheten.

Professionsbas och professionell progression

I samband med fältstudier får den studerande utifrån ett åskådarperspektiv inblick i yrkets villkor som ett komplement till kursens behandling av lärarprofessionens uppgifter och villkor. I kursen ingår moment såsom redovisningar inför mindre och större grupper, vilket syftar till att utveckla den studerandes kommunikativa förmåga och säkerhet. Delkursen betonar vikten av ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt där utvecklingen av kunskaper och omdöme syftar till att stärka de studerandes förmåga att reflektera över och handla på adekvata sätt i relation till barns och ungas lärande och skolans uppdrag.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

I delkursen presenteras vetenskapsfilosofiska perspektiv och olika synsätt på vad som utgör vetenskaplig kunskap. Delkursen introducerar observation som vetenskaplig metod och i fältstudier får den studerande träna sig att genomföra, bearbeta och redovisa sina iakttagelser. I samband med skriftliga redovisningar tränas det akademiska skrivandet

med tonvikt på att sakligt och korrekt kunna redovisa och kommentera vetenskapliga källor, samt att utveckla förmågan att kritiskt granska och kommentera lästa texter.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, individuella och gruppuppgifter samt fältstudier. Undervisningsformerna syftar till att stödja utvecklandet av en kommunikativ förmåga som en kritisk och demokratisk kompetens där de studerande genom beskrivningar, analyser och kritiska frågor ges beredskap att hantera kursinnehållet i relation till de verksamheter och yrkespraktiker utbildningen avser. Ytterligare information om obligatoriska kursmoment återfinns i studiehandledningen.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. De studerandes kunskapsutveckling och lärande kommer till uttryck i skriftlig och muntlig kommunikation och kunskaper, förståelse, färdigheter och förmågor provas kontinuerligt utifrån utbildningens mål.

Examinationer sker genom aktivt deltagande på seminarier och i skriftliga och/eller muntliga tentamen och redovisningar. Närmare specifikation av examinationsformerna sker i en studiehandledning. Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts. För betyget godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda.

Omtentamen erbjuds inom sex veckor efter ordinarie tentamenstillfälle (inom ramen för ordinarie terminstid).

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till de studenter som gått kursen samt presenteras tillsammans med eventuellt vidtagna åtgärder för studenterna nästa gång kursen ges. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter eller dylikt bekostas av den enskilde studenten.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur för alla inriktningar

Ahl, Helene (2004). *Motivation och vuxnas lärande - En kunskapsöversikt och problematisering*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling, (valda delar, ca 60 s). (pdf-fil). ISBN 91-85128-75-9.

Anyaso, Hilary Hurd (2010). *Untangling the Web*. Issues in Higher Education, vol 26, No 24, s 10-12.

Bie, Kristin. (2009) *Reflektionshandboken*. Malmö: Gleerups, (90 s). ISBN 9789149666352

Dimenäs, Jörgen (red.) (2009). *Lära till lärare. Att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber, (valda delar, ca 40 s). ISBN 9789147-084210.

Gustavsson, Bernt (2002). *Vad är kunskap? En diskussion om praktisk och teoretisk kunskap*. Stockholm: Fritzes, (128 s). (pdf-fil). ISBN 91-85009-19-9.

Jenner, Håkan (2004). *Motivation och motivationsarbete i skola och behandling*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling, (122 s) (valda delar, ca 50 s).

(pdf-fil) ISBN 91-85128-81-3.

Jerlang, Espen (red)(2008). *Utvecklingspsykologiska teorier*. Stockholm: Liber, (delar av, ca 270 s). ISBN 91-47-07889-9.

Lundgren, P. Ulf, Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red.) (2010). *Lärande, skola, bildning*. Stockholm: Natur och Kultur, (620 s) (kap 4-6, ca 115 s). ISBN 978-91-27-11800-3.

Pedagogiska magasinet (2010). Temanummer: hjärna och lärande. *Pedagogiska magasinet, nr 2, 2010*, (ca 30 s).

Skolverket (2010). *Perspektiv på barndom och barns lärande: en kunskapsöversikt om lärande i förskolan och grundskolans tidigare år*. Stockholm: Skolverket, (239 s) (kap 2, ca 40 s). (pdf-fil) ISBN 978-91-86529-08-6.

Skönlitteratur (ca 250 s) tillkommer i samråd med undervisande lärare.

Obligatorisk litteratur för inriktning mot arbete i fritidshem

Jensen, Mikael & Harvard, Åsa (red.)(2009). *Leka för att lära. Utveckling , kognition och kultur*. Stockholm: Studentlitteratur, (256 s) (valda delar, ca 100 s). ISBN 9789144051512.

Johansson, Inge (2011). *Fritidshemspedagogik. Idé - ideal - realitet*. Stockholm: Liber, (111 s). ISBN 978-91-47-09333-5.

Phillips, Denis C & Soltis Jonas F. (2010). *Perspektiv på lärande*. Stockholm: Norstedts, (186 s). ISBN 9789113023007

Williams, Pia (2006). *När barn lär av varandra. Samlärande i praktiken*. Stockholm: Liber, (112 s). ISBN 978-91-47-08404-3.

Obligatorisk litteratur för inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans åk 1-3

Jensen, Mikael & Harvard, Åsa. (red.) (2009). *Leka för att lära. Utveckling , kognition och kultur*. Stockholm: Studentlitteratur, (256 s) (valda delar, ca 100 s). ISBN 9789144051512.

Phillips, Denis C & Soltis, Jonas F. (2010). *Perspektiv på lärande*. Stockholm: Norstedts, (186 s). ISBN 978-91-1-302300-7

Skolverket (2009). *Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? Kunskapsöversikt om betydelsen av olika faktorer*. Stockholm: Skolverket, (260 s) (valda delar, ca 80 s). (pdf-fil) ISBN 978-91-85545-67-4.

Obligatorisk litteratur för inriktning mot arbete i grundskolans åk 4-6

Phillips, Denis C & Soltis, Jonas F. (2010). *Perspektiv på lärande*. Stockholm: Norstedts, (186 s). ISBN 978-91-1-302300-7.

Skolverket (2009). *Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? Kunskapsöversikt om betydelsen av olika faktorer*. Stockholm: Skolverket, (260 s) (valda delar, ca 80 s). (pdf-fil) ISBN 978-91-85545-67-4.

Referenslitteratur/valbar litteratur

Jenner, Håkan (2001). Det pedagogiska mötet – som erfarenhet och kunskapskälla. Installation Växjö universitet 2001. *Acta Wexionesia*, nr 14/2001, (15 s). (tillhandahålles av institutionen)

Skolverket (2010). *Praktisk IT och mediekompetens*. Websida med information och material rörande praktisk IT- och mediekompetens. www.pim.skolverket.se

Vestlin, Lena (red) (2009). *Från Wikis till mattefilmer i skolan– om IKT i skolan*. Lärarförbundets förlag, (140 s). ISBN 9789197761529.

Åkerlund, Dan (2008). *Publicistiska arbetsätt i skolan Webbtidningar, bloggar, wiki, webteve och podradio*. Lund: Studentlitteratur, (220 s). ISBN 9789144017914.